

Descoperire arheologică în Parohia Sfinții Mihail și Gavriil din Mănăstirea Cașin

Articol preluat **Info Trotus** - 24.04.2010
Valea Cașinului este spațiul mioritic unde s-au întâlnit de-a lungul vremii neamurile de păstori moldoveni, ungureni și vrânceni. Particularitățile mediului geografic de la Mănăstirea Cașin au oferit condiții optime de trai, pământ pentru agricultură și creșterea vitelor, vânat bogat, fructe de pădure, lemn pentru construirea caselor, piatră, sare, argumente care ne îndeamnă să credem și să afirmăm că această vale a fost locuită încă din cele mai vechi timpuri.

Istoria cunoscută începe odată cu voievodul Gheorghe Ștefan (1653-1658) care a înălțat unul dintre cele mai frumoase și impunătoare monumente istorice pe care le are județul Bacău.

Gheorghe Ștefan, fiul vornicului Dumitrașcu Ștefan zis Ceaurul, mare logofăt al Țării de Jos, avea moșii de la Roman, pe Siret, Bistrița, Tazlău și Trotuș până în munții Zăbrăuți în Vrancea, primește moștenire de la tatăl său moșiile; Buciuiești –Neamț, Cașin și unele averi la Iași. Gheorghe Ștefan a făcut studii în Polonia și a fost numit logofăt al Moldovei în divanul domnitorului Vasile Lupu-zis Albanezu. Din Istoria României vol III „Feudalismul dezvoltat în secolul al XVII-lea” aflăm că în anul 1652 în sfatul domnesc erau șapte greci care ocupau funcțiile cheie și numai trei boieri moldoveni, printre care și Gheorghe Ștefan-Mare logofăt. Acesta a inițiat mișcarea de alungare a grecilor din Divanul Moldovei și ulterior, ajutat de Matei Basarab și Gheorghe Rakoczi al II-lea și susținut de boierii moldoveni și de țărani l-a îndepărtat de la tron și pe Vasile Lupu care se refugiază la ginerele său Timuș Hmielnițki – hanul cazacilor. La 1 mai 1653, Vasile Lupu îl învinge pe Gheorghe Ștefan la Popricani lângă Iași, în timp ce oștile transilvănene aliate sunt nimicite la Pasul Oituz de către tăietorii de sare de la Târgu Ocna. Bătăliile decisive se dau la Finta, Valea Seacă și Sârca unde Gheorghe Ștefan câștigă și e proclamat domn, iar Poarta Otomană e obligată să-l accepte.

Chiar dacă aspectul fizic – scurt și gras, cu pântecul cam umflat – i-a adus porecla de „Burduja-Vodă”, faptul că era instruit i-a adus aprecierea cărturarilor cronicari.

Știind că Vasile Lupu se va întoarce cu ajutor căzăcesc și că va fi nevoit să părăsească țara, dorește să rămână în istoria Moldovei, drept pentru care va construi la Mănăstirea Cașin o biserică fortificată pe care o va întrebuința ca ultim popas înainte de a lua drumul pribegiei. Trecând munții Cașinului peste Clăbuc în Transilvania, va ajunge până pe țărmul Balticii – la Stettin – unde regele Suediei îi va da un castel. Va muri peste 10 ani (1668) având la căpătâi pe călugărul Antonie de Moldovița, doamna Safta fiind în Moldova, ultima confidentă fiindu-i Ștefana Mihailovna, credincioasa circaziană care se zice că i-ar fi adus osemintele și le-ar fi înhumat la Mănăstirea Cașinului. Biserica, cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil a fost construită pe locul unui schit populat de șapte călugări, toți cărturari și meșteșugari, de către aceiași meșteri (Isidor Pospican, Iacob Gavriiloaie și Pricope Iantine), folosiți de către Vasile Lupu la Golia și Trei Ierarhi, ajutați de 2000 de țigani robi. Domnitorul intenționa să facă din acest așezământ o vatră de cultură, de aceea a adus aici un călugăr cărturar, Agatonie ca egumen, care a tradus cele 21 de predici ale lui Grigorie Țamblac. La Mănăstirea Cașin a fost făcută și traducerea din limba greacă a „Istoriilor”- lui Herodot, iar în comuna Braniștea, județul Galați a fost găsit un exemplar din „Cazania”- lui Varlaam cu însemnarea că aparținea bibliotecii Mănăstirea Cașin. Se pare că biblioteca a avut în patrimoniu opere ale unor clasici greci și latini ca: Aristofan, Aristotel, Herodot, Homer, Platon sau Cicero, Horațiu, Vergiliu, și se zice că ar fi existat chiar o tiparniță. În anul 1965 a fost găsită în arhiva bisericii o baladă istorică intitulată „Moartea lui Grigore Ghica”, scrisă în

limba slavonă, nesemnată, alcătuită probabil de către unul dintre călugări sub impresia uciderii acestui domnitor de către turci.

După ce Gheorghe Ștefan a fost alungat de la tron, Mănăstirea Cașin a fost închinată Sfântului Munte Athos, situație care a durat până la secularizarea averilor mănăstirești din timpul lui Alexandru I. Cuza (1863). După aceea, biserica a suferit mult de pe urma jefuirii de către tătari, turci și ruși, dar și a cutremurelor.

Între anii 1820-1830 cei mai cunoscuți egumeni de aici, Ierotei și Isaia Țarigrădeanu, au început reparațiile la sfântul locaș. Tot atunci s-a acoperit mormântul domnitorului și au modificat inscripția cu scopul de a fi ei considerați ctitori anulând numele lui Gheorghe Ștefan. Istoria n-a putut fi înșelată, minciuna aflându-se din cronici, dar și din inscripția de deasupra ușii.

Un alt moment de istorie autentică a fost marcat pe aceste meleaguri în timpul primului război mondial pe linia frontului Mărășești – Mărăști – Cașin – Oituz – Coșna. Timp de doi ani, Regele Ferdinand și Regina Maria au fost pe frontul de la Cașin ocupându-se de marile probleme ale desfășurării războiului, regina devenind o „populară” pe Valea Cașinului și Valea Oituzului. După terminarea primului război mondial, Regina Maria nu a uitat Cașinul și Oituzul venind aici în fiecare noapte de Înviere însoțită de Mareșalul Alexandru Averescu și de istoricul Nicolae Iorga. În mod special a fost așezată la Mănăstirea Cașin, o strană regală păstrată până azi. În semn de frumoasă amintire și sentimente deosebite pentru Valea Cașinului, Regina Maria a dispus construirea la București a unei biserici identice cu cea de la Mănăstirea Cașin.

În afară de familia regală, Valea Cașinului a găzduit o serie de personalități și oameni de cultură și de artă, precum sculptorul Ion Jalea, pictorul Ștefan Dimitrescu, scriitorii Constantin Kirițescu, Constantin Gane, Ion Missir, Nicolae Iorga, etc.

Între anii 1865-1921 în incinta mănăstirii a funcționat școala primară, primii dascăli fiind preoții. Mai trebuie precizat faptul că pe întreaga existență, așezământul religios Mănăstirea Cașin a răspândit în rândul populației de pe întreaga Vale a Cașinului viață spirituală și culturală necesară, specifică epocii.

În anul 2008 la Parohia Sfinții Voievozi a venit un grup de arheologi, conduși de profesorul Alexandru Artimon, pentru a constata și evalua ceea ce preotul paroh Dan Miloiu a descoperit atunci când a vrut să facă un cimitir în spatele bisericii. A dat de ziduri din piatră având o anumită formă geometrică. Pe o suprafață de 300 metri pătrați, a ieșit la iveală un zid în formă de octogon înscris într-un cerc. Profesorul a susținut că ar fi fost un turn de apărare din vremea domnitorului Gheorghe Ștefan. Săpăturile nu au mai continuat, căci profesorul a decedat, urmând ca altă echipă să vină să sape și să descopere ceea ce se află acolo.

Ionuț Chetreanu

InfoTrotus